

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	11
СКРАЋЕНИЦЕ	13

ПРВИ ДЕО – УВОД У ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ

1. ПОЈАМ ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ – Филип Чубрић	19
1.1. Нормативни оквир	25
2. УТВРЂИВАЊЕ ПОВЕЗАНОСТИ ИЗМЕЂУ ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА СА ДРУГИМ ЛИЦИМА У СКЛАДУ СА ПОРЕСКИМ, РАЧУНОВОДСТВЕНИМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА – Филип Чубрић	27
2.1. Утврђивање повезаности обвезника – правног лица са другим лицима у складу са ЗПДПЛ	28
2.1.1. Чл. 59. ст. 2, 3. и 4. ЗПДПЛ	28
2.1.2. Чл. 59. ст. 5. ЗПДПЛ	34
2.1.2.1. Неповезаност правних лица преко Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе почев од утврђивања обавезе пореза на добит за 2014. годину	38
2.1.2.2. Чињеница да је једно исто лице директор у више правних лица није основ за утврђивање међусобне повезаности тих лица	39
2.1.3. Чл. 59. ст. 6. ЗПДПЛ (повезаност по основу родбинских и (ван)брачних односа)	40
2.1.4. Чл. 59. ст. 7. ЗПДПЛ (правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом)	44
2.2. Утврђивање повезаности предузетника са другим лицима у складу са чл. 36. ЗПДГ	46
2.3. Огранак страног правног лица и његова нерезидентна централа сматрају се повезаним лицима	47
2.4. Идентификација повезаних лица	47
2.5. Повезана лица из аспекта непореских закона	49
2.5.1. Повезана лица из угла ЗПД	49
2.5.2. Рачуноводствени аспекти повезаности међу лицима	51
2.5.3. Књижење трансакција са повезаним лицима на посебним рачунима у књиговодству обвезника	54
3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИЛИКОМ ПРИМЕНЕ ПОРЕСКИХ ПРАВИЛА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА У СРБИЈИ – Филип Чубрић	57
3.1. Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику	60
3.1.1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику	60
3.1.2. Извештај у скраћеном облику не може да се достави за зајмове и кредите са повезаним лицима	63

3.1.3. Шта је то трансакција и како се утврђује њена вредност?	63
3.1.4. Да ли се приликом утврђивања укупне вредности трансакција за потребе примене вредносног критеријума од 8.000.000 динара узима и вредност зајмова и кредита или их треба изузети из укупне вредности трансакција?	67
3.1.5. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику и код трансакција продаје капиталне имовине из чл. 27. ЗПДПЛ?	68
3.1.6. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику и код трансакција набавке сталних средстава која подлежу обрачуну пореске амортизације?	69
4. ПРЕТХОДНА ПИТАЊА – ПОТЕНЦИЈАЛНА РИЗИЧНА ПОДРУЧЈА У СРБИЈИ У ПОСЛОВАЊУ СА ПОВЕЗАНИМ СУБЈЕКТИМА – Филип Чубрић	71

ДРУГИ ДЕО – НАЧЕЛО „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“ И АНАЛИЗА УПОРЕДИВОСТИ

5. УВОД У НАЧЕЛО „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“ – др Милан Неговановић	87
6. АНАЛИЗА УПОРЕДИВОСТИ: ФАКТОРИ КОЈИ ОДРЕЂУЈУ УПОРЕДИВОСТ – др Милан Неговановић	90
6.1. Карактеристике добара и услуга које су предмет трансакција	91
6.2. Функционална анализа	92
6.3. Уговорни услови	92
6.4. Привредне околности	97
6.5. Пословне стратегије	99
7. ФУНКЦИОНАЛНА АНАЛИЗА: СРЖ АНАЛИЗЕ УПОРЕДИВОСТИ – Горан Лазовић	102
7.1. Место функционалне анализе у анализи упоредивости	102
7.2. Место функционалне анализе у домаћем законодавству	103
7.3. Појам и значај функционалне анализе	103
7.4. Пример функционалне анализе – трансакције дистрибуције робе (мотоцикли, мото опрема и резервни делови) између повезаних лица	107
8. СПРОВОЂЕЊЕ АНАЛИЗЕ УПОРЕДИВОСТИ – Горан Лазовић	112
8.1. Анализа карактеристика обвезникове гране привреде и тржишта	114
8.2. Идентификовање контролираних трансакција	115
8.3. Утврђивање значајних карактеристика контролираних трансакција	116
8.4. Одабир тестиране стране	119
8.5. Идентификовање потенцијално упоредивих неконтролисаних трансакција/ упоредивих предузећа која немају повезана лица	121
8.5.1. Интерна упоредивост	122
8.5.2. Екстерна упоредивост	123
8.6. Идентификовање потребних прилагођавања и њихово вршење	130
8.6.1. Рачуноводствена прилагођавања	131
8.6.2. Прилагођавања биланса стања/обртног капитала	136
8.6.3. Друга прилагођавања	142
8.7. Избор методе за тестирање усклађености трансферних цена са ценама које су у складу са принципом „ван дохвата руке“	151
8.8. Утврђивање тржишне цене/распона	153
8.9. Пример значаја свих фактора упоредивости код анализе трансферних цена	154
8.10. Посебна питања у вези са анализом упоредивости	163
8.10.1. Временско питање упоредивости	164
8.10.2. Питање примене обвезникових корекција трансферних цена на његово повезано лице из истих контролираних трансакција	165
8.10.3. Непостојање довољног броја упоредивих неконтролисаних трансакција / упоредивих лица која немају повезана лица	167
8.10.4. Губици	168
8.11. Закључак	169

ТРЕЋИ ДЕО – МЕТОДЕ ЗА ПРОВЕРУ ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА

9. УВОД У МЕТОДЕ ЗА ПРОВЕРУ ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА – др Милан Неговановић	173
10. МЕТОДА УПОРЕДИВЕ ЦЕНЕ НА ТРЖИШТУ – Горан Лазовић	179
11. МЕТОДА ПРЕПРОДАЈНЕ ЦЕНЕ – др Милан Неговановић	190
12. МЕТОДА ЦЕНЕ КОШТАЊА УВЕЋАНЕ ЗА УОБИЧАЈЕНУ ЗАРАДУ – др Милан Неговановић	200
12.1. Питање трошковне основице – врсте трошкова који могу да се укључе у цену коштања	200
12.2. Питање упоредиве зараде – бруто марже	203
12.3. Примери коришћења методе цене коштање увећане за уобичајену зараду	204
12.4. Проблеми у примени методе цене коштање увећане за уобичајену зараду	209
13. МЕТОДА ТРАНСАКЦИОНЕ НЕТО МАРЖЕ – Горан Лазовић	212
13.1. Избор индикатора ТНМ	213
13.2. Пословна нето маржа	217
13.3. Нето принос на ангажовани капитал/пословну имовину	220
13.4. „Berry“ показатељ	224
13.5. Предности методе ТНМ	226
13.6. Недостаци методе ТНМ и тешкоће у њеној примени	229
13.7. Уместо закључка – пример за крај	230
14. МЕТОДА ПОДЕЛЕ ДОБИТИ – др Милан Неговановић	238
14.1. Када се користи метода поделе добити?	238
14.2. Поступак примене методе поделе добити	239
14.3. Два приступа поделе комбиноване добити – анализа доприноса и резидуална анализа	240
14.4. Предности и недостаци методе поделе добити	242
14.5. Пример примене методе поделе добити	243
15. ОСТАЛЕ МЕТОДЕ ЗА ПРОВЕРУ ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА – др Милан Неговановић	248
15.1. Основица наведена у решењу пореске управе за порез на пренос апсолутних права	249
15.2. Употреба царинских процена	249
15.3. Процена фер вредности утврђена приносном методом	250
15.4. Метод непосредне и посредне наплате и поједностављени поступак код услуга које не додају значајну вредност	251
15.5. Глобална расподела добити по формули	251

ЧЕТВРТИ ДЕО – СПЕЦИФИЧНОСТИ ПОЈЕДИНИХ ВРСТА ТРАНСАКЦИЈА ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА

16. ЗАЈМОВИ И КРЕДИТИ ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА – УТАЊЕНА КАПИТАЛИЗАЦИЈА И ОБРАЧУН КАМАТА „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“ – др Милан Неговановић	255
16.1. Порески обвезник је од повезаног лица добио бескаматни зајам и није исказао расходе камата	255
16.2. Порески обвезник је од повезаног лица добио зајам/кредит са каматом и исказао је расходе камата	257
16.2.1. Утврђивање постојања корекције по основу утањене капитализације – прво усклађивање	258
16.2.2. Утврђивање расхода камата применом правила о трансферним ценама – друго усклађивање	262
16.2.3. Исказивање у пореском билансу	270
16.2.4. Утврђивање просечног стања зајмова/кредита од повезаних лица на дневном нивоу	271
16.2.5. Други припадајући трошкови	273
16.2.6. Зајмови и кредити од повезаних лица са валутном клаузулом	274
16.2.7. Примљени зајмови и кредити са каматом од нерезидентних повезаних лица	274
16.2.8. Како се поступа када се камата капитализује?	276

16.2.9. Краткорочни зајмови и кредити чији се рок враћања продужава	278
16.2.10. Специфичности када правно лице има губитак изнад висине капитала	279
16.2.11. Додатне уплате којима се не повећава основни капитал	281
16.2.12. Конверзија зајма/кредита од повезаног лица у основни капитал	283
16.3. Порески обезбеник је повезаном лицу дао бескаматни зајам и није исказао приходе по основу камате	283
16.4. Порески обезбеник је повезаном лицу дао зајам/ кредит са каматом и исказао је приходе од камата	285
16.5. Утврђивање тржишне каматне стопе применом општих правила о трансферним ценама	287
16.6. Укључивање зајмова и кредита са повезаним лицима у студију трансферних цена	289
17. ПРИМЕНА ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА У СЛУЧАЈУ ПРОМЕТА УСЛУГА – Горан Лазовић	292
17.1. Да ли је услуга пружена?	293
17.2. Да ли је тржишна цена услуге исправно утврђена?	296
17.3. Поједностављени поступак тестирања услуга које додају малу вредност	303
17.4. Промет услуга између повезаних лица и порез по одбитку	308
17.5. Завршне напомене	311
18. СПЕЦИФИЧНОСТИ ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА У ВЕЗИ СА НЕМАТЕРИЈАЛНОМ ИМОВИНОМ – др Милан Неговановић	312
18.1. Трговачка и маркетиншка нематеријална имовина	313
18.2. Идентификовање суштине аранжмана између повезаних лица који укључује промет нематеријалне имовине	314
18.3. Обрачун накнаде за пренос нематеријалне имовине у складу са принципом „ван дохвата руке“	316
18.4. Порез по одбитку код ауторске накнаде која се исплађује нерезидентном повезаном лицу	324
19. СТАЛНА ПОСЛОВНА ЈЕДИНИЦА И ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ – Филип Чубрић	325
19.1. Појам СПЈ у ЗПДПЛ и МУИДО	326
19.1.1. Основни облик СПЈ	327
19.1.2. „Грађевинска“ СПЈ	330
19.1.3. „Заступничка“ СПЈ	331
19.1.4. „Негативна листа“	332
19.2. Утврђивање и опорезивање добити СПЈ	333
20. ПРИМЕНА НАЧЕЛА „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“ У СЛУЧАЈУ ПРИМЕНЕ МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА – Филип Чубрић	341
20.1. Чл. 9. ст. 1. МУИДО	342
20.2. Могућност кореспондентног усклађивања у складу са МУИДО (примена чл. 9. ст. 2.)	343
20.3. Примена МУИДО код обрачуна пореза по одбитку на камате и ауторске накнаде које се исплађују повезаном лицу у прекограничној трансакцији	346
20.3.1. Посебно правило у муидо за опорезивање прихода нерезидената од повезаних лица по основу камата и ауторских накнада	347
20.3.2. Утврђивање посебног односа између исплатиоца камате и ауторске накнаде и стварног власника прихода	351
20.3.3. Утврђивање камата и ауторских накнада у складу са принципом „ван дохвата руке“ за потребе примене уговора о избегавању двоструког опорезивања	352
20.3.4. Примери примене МУИДО код обрачуна пореза по одбитку на камате и ауторске накнаде које се исплађују повезаном нерезидентном правном лицу	354
21. ПОСЛОВНО РЕСТРУКТУРИРАЊЕ ИЗ УГЛА ПРАВИЛА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА – др Милан Неговановић	357
22. СПОРАЗУМИ О УЧЕШЋУ У ТРОШКОВИМА – др Милан Неговановић	361
22.1. Појам и предмет споразума о учешћу у трошковима између повезаних лица	361
22.2. Примена принципа „ван дохвата руке“ код споразума о учешћу у трошковима	362
22.3. Врсте плаћања у вези са СУТ и њихов порески третман	365
22.4. Усклађивање када СУТ није у складу са принципом „ван дохвата руке“	366

ПЕТИ ДЕО – ДОКУМЕНТАЦИЈА И ИСКАЗИВАЊЕ У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ

23. ДОКУМЕНТОВАЊЕ ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА У СРБИЈИ – др Милан Неговановић.....	369
23.1. Скраћени извештај о трансферним ценама	369
23.2. Комплетан извештај о трансферним ценама – шест елемената	370
23.2.1. Анализа групе	371
23.2.2. Анализа делатности	373
23.2.3. Функционална анализа: опис и дефинисање трансакција са повезаним лицима	374
23.2.4. Изабрана метода за проверу трансферних цена	375
23.2.5. Закључак	375
23.2.6. Прилози	376
23.3. Језик на којем се саставља извештај о трансферним ценама и дужина чувања документације о трансферним ценама	376
23.4. Поступање пореске управе	378
23.5. Ангажовање спољњег консултаната	381
23.6. Ко потписује и одговара за тачност података у извештају о трансферним ценама?	383
23.7. Достављање извештаја о трансферним ценама	384
24. ЕФЕКАТ ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА НА ОПОРЕЗИВУ ДОБИТ И ИСКАЗИВАЊЕ У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ – Филип Чубрић.....	385
24.1. Утврђивање корекције по основу комерцијалних и финансијских трансакција и исказивање у пореском билансу (ред. бр. 50 ПБ 1, односно ред. бр. 46 ПБ 2)	386
24.1.1. Утврђивање износа позитивне разлике прихода и расхода по основу трансферних цена	387
24.1.2. Могућност умањења износа који се укључује у пореску основицу – утврђивање негативне разлике прихода и расхода	388
24.1.3. Утврђивање корекције у закључку документације и исказивање у пореском билансу	391
24.1.4. Уношење података по основу трансферних цена на позицијама информативног карактера	392
24.1.5. Пример утврђивања корекције по основу комерцијалних и финансијских трансакција у закључку документације и исказивања у пореском билансу	394
24.2. Утврђивање корекције по основу капиталних добитака и губитака и Исказивање у пореском билансу	399
24.3. Утврђивање корекције по основу пореске амортизације за средства набављена од повезаних лица и њено исказивање у пореском билансу	401
24.4. Корекције по основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе – поклони чији је прималац повезано лице и затезне камате између повезаних лица	402
24.5. Исказивање података у пореском билансу код обвезника који извештај о трансферним ценама достављају само у скраћеном облику	405

ШЕСТИ ДЕО – КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА

25. ОСВРТ НА (НЕ)МОГУЋНОСТ ПРИМЕНЕ АДМИНИСТРАТИВНИХ ПРИСТУПА ЗА ИЗБЕГАВАЊЕ И РЕШАВАЊЕ СПОРОВА СА ПОРЕСКОМ УПРАВОМ У ВЕЗИ СА ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА У СРБИЈИ – др Милан Неговановић	411
26. ПРОЦЕНА РИЗИКА И КОНТРОЛА ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА – Филип Чубрић	416
26.1. Процена ризика трансферних цена	417
26.1.1. Прибављање информација за потребе процене ризика трансферних цена	421
26.1.2. Утврђивање индикатора ризика трансферних цена	423
26.1.3. Разумевање пословања обвезника	429
26.2. Контрола трансферних цена	431

ДОДАЦИ

ДОДАТАК 1 – ПРИМЕР ИЗВЕШТАЈА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА ПРЕДУЗЕТНИКА – Филип Чубрић ..	441
ДОДАТАК 2 – ПРИМЕР ИЗВЕШТАЈА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА У СКРАЂЕНОМ ОБ- ЛИКУ И УНОШЕЊЕ ПОДАТАКА У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ НА ОБРАСЦИМА ПБ 1 И ПБ 2 – Филип Чубрић	447
ДОДАТАК 3 – КОМПЛЕТАН ПРИМЕР ИЗВЕШТАЈА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА – Горан Лазовић	450
ДОДАТАК 4 – МИШЉЕЊА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА У ВЕЗИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИ- ЦИМА И ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА	492